

ANEXA 2.4

DEZVOLTARE ECONOMICA

1. ECONOMIA NATIONALA

Rata de schimb valutar

Evolutia ratei de schimb valutar este prezentata in urmatoarul tabel: In 2005, moneda romaneasca s-a schimbat din ROL in RON. Pe 1.07.2005, impartirea ROL la 10.000 rezulta in noua moneda RON. Motivul acestei schimbari a fost descresterea profunda a ROL in comparatie cu celelalte monede. In tabelul de mai jos se prezinta descresterea profunda a monedei romanesti in comparatie cu Euro intre anii 1991 si 2003. Dupa 2003, moneda romana a fost mai stabila si pretul unui Euro a crescut de la 0,266 RON in 2003 la 0,300 RON in 2007.

Tabel 1: Rate de schimb valutar

Year	1991	1995	2000	2003	2005	2006	2007
1 Euro = x ROL	87.810	2629.510	19955.750	37555.870	36234.380		
1 Euro = x RON					3.623	3.525	3.337
10,000 ROL = x Euro	113.882	3.803	0.501	0.266	0.278		
1 RON = x Euro					0.278	0.284	0.300

Se preconizeaza ca Romania nu va trece la Euro inainte de 2014.

Datele din sectiunea aceasta sunt prezentate in RON, deoarece sunt prezentate si in sursele INS in moneda romaneasca.

PIB per Cheltuieli si Venituri Dispensabile

Dezvoltarea PIB prin cheltuieli in preturile actuale si in preturile din 1998 este prezentata in tabelul de mai jos. Dupa cum este prezentat, adevaratul PIB a crescut in medie cu 4% intre 1998 si 2006. De la 37.4 miliarde RON in 1998 a crescut la 53.9 miliarde RON in 2007.

Cea mai importanta parte a PIB-ului este consumul (cheltuielile de consum din gospodarie plus cheltuielile de consum ale guvernului). Are o cota medie de 91.3% pe durata perioadei 1998 - 2006 si a crescut anual cu 7.2%. Motivul cotei de 109.5% in 2006 poate fi gasit si in economiile negative, ceea ce se va discuta mai jos.¹

Tabel 2: PIB per cheltuieli in preturi din 1998

				Share 2004	Share 2006	Average annual growth rate 1998-2004	Average annual growth rate 1998-2006
	1998	2004	2006	%	%	%	%
Final consumption	33,747	41,845	58,772	87.4	109.5	3.6	7.2
Gross fixed capital formation	6,792	9,247	13,905	19.3	25.9	5.3	9.4
Change in inventories	-159	4,521	-1,424	9.4	-2.7	--	--
Net Exports	-3,000	-7,729	-17,588	-16.1	-32.7	17.1	24.7
Exports	8,456	17,672	24,308	38.9	45.3	13.1	14.1
Imports	11,456	25,401	41,874	53.0	78.0	14.2	17.6
Gross domestic product	37,380	47,884	53,685	100.0	100.0	4.2	4.6

Alocarea dintre consumul privat si cel de guvern este disponibila in preturi actuale pana in 2004 dupa cum este prezentat in tabelul de mai jos. Cota medie de consum privat a fost de aproape 80% in perioada dintre 1998 si 2004, si cota guvernului era 7.3%. In 2004, aceste componente aveau cote de 77.5% si respectiv 7.8%.

¹ Trebuie mentionat faptul ca Eurostat furnizeaza si cote de consum la un PIB de peste 100% pentru Romania. Eurostat a publicat datele in preturi din 1995.

Tabel 3: PIB per cheltuieli in preturi actuale

	1998	2004	2006	Share 2004 %	Share 2006 %	Average annual growth rate 1998-2004 %	Average annual growth rate 1998-2006 %
Final consumption	33,747	210,155	300,954	85.3	87.9	35.6	31.5
Households	31,092	191,050	n.a.	77.5	—	35.3	—
Government	2,655	19,105	n.a.	7.8	—	38.9	—
Gross fixed capital formation	6,792	53,850	84,260	21.8	24.6	41.2	37.0
Change in inventories	-159	4,793	-1,313	1.9	-0.4	—	—
Net Exports	-3,000	-22,330	-41,483	-9.1	-12.1	39.7	38.9
Exports	8,456	88,555	110,904	35.9	32.4	47.9	38.0
Imports	11,456	110,884	152,387	45.0	44.5	46.0	38.2
Gross domestic product	37,380	246,469	342,418	100.0	100.0	36.9	31.9
Disposable income of households	28,895	182,821	n.a.	74.2	—	36.0	—

Comparand consumul nominal per gospodarie cu venitul disponibil al gospodariilor, este evident faptul ca consumul depaseste venitul. Acest lucru inseamna ca gospodariile fac economii negative. Acest comportament este posibil pe termen scurt, dar nu si pe termen lung. Nu este o exceptie pentru noile membre ale Uniunii Europene— cel putin in Lituania si in Bulgaria se poate observa un comportament similar.²

In ceea ce priveste datele despre preturile din 1998: Investitia (formarea capitalului brut fix, GFCF) in preturile din 1998 este o componenta cu o rata de crestere anuala medie extrem de ridicata de 9.4% intre 1998 si 2006. Cota PIB-ului real a crescut semnificativ in anii 2005 si 2006. Media din anii dinainte de 2004 era 18.7%. In 2005 si in 2006, aceasta cota a crescut pana la 23.3% si respectiv 25.9%.

Dezvoltarea comertului exterior indica deschiderea frontierelor romanesti catre Europa de Vest pe durata perioadei de tranzitie ceea ce a dus la aderarea la Uniunea Europeana in 2007. Din 1998, exporturile de bunuri si de servicii (8.5 miliarde RON) si importurile de bunuri si de servicii (11.5 miliarde RON) a crescut la 14.1% si respectiv 17.6% pe an, asa ca ratele de crestere ale comertului exterior sunt de trei ori mai mari ca ratele de crestere ale PIB-ului. Exporturile nete sunt negative pe durata intregii perioade si cresc cu o rata de crestere de 24.7% de la -3.0 miliarde RON la -17.6 miliarde RON.

La prima vedere si pe termen scurt, cresterea mai puternica a importului are un impact negativ asupra cresterii economice, dar pe termen lung, de exemplu, importurile de utilaje permit producerea unor bunuri mai multe sau mai bune, astfel incat exporturile pot creste. Avantajul absolut al Romaniei in comertul international consta in nivelul scazut al salariilor in comparatie cu celelalte tari Europene si acest lucru ar trebui sa contribuie la viitoarea dezvoltare economica.

² Este posibil ca volumul crescand de imprumuturi care a aparut in ultimii ani datorita schimbarilor din sistemul romanesc de credit (in special creditul pentru nevoi personale). Clasificarea conturilor de sector poate fi un alt motiv al acestui fenomen, deoarece micro intreprinderile cu mai putin de 10 angajati apartin sectorului gospodariilor si nu sectorului corporatii. In cadrul acestor micro intreprinderi, creditul este folosit ca investitie.

Dezvoltarea preturilor si ale salariilor

La inceputul anilor '90, cresterea deflatorului PIB-ului era cu peste 100% extrem de crescut. In perioada 1995 - 2001, aceasta rata de crestere a scazut pana la intervalul de 30% - 50%. Dupa 2002, cresterea deflatorului PIB-ului scade continuu pana la un nivel de 10.4% in 2006. Dezvoltarea ratei inflatiei (sau deflatorul consumului final) a fost similara cu cea a deflatorului PIB-ului. Doar in 2005 si in 2006 rata inflatiei a fost mult mai scazuta cu -1.7% si respectiv cu 3.7%.

Inflatia locala la nivel judetean nu este publicata pe websiteul INS.

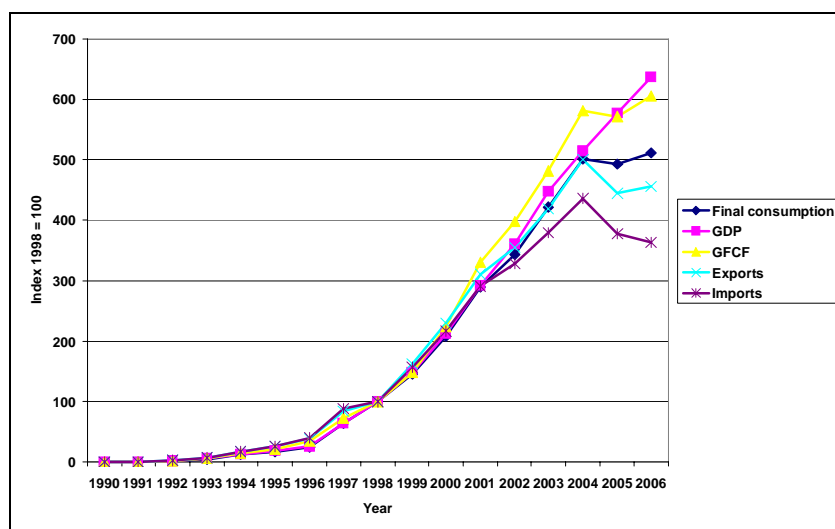

Figura 1: Dezvoltarea indicilor preturilor cheltuielilor PIB (1998=100)

Salariile din Romania cresc in termeni nominali similari deflatorului PIB-ului. Doar in 2005 si in 2006 au crescut salariile mai repede decat deflatorul PIB-ului ceea ce este prezentat in imaginea de mai jos. Castigurile salariale nete medii nominale in 2006 erau de 866 RON in intreaga Romania. De asemenea, dezvoltarea viitoare va fi puternic corelata cu indici de pret.

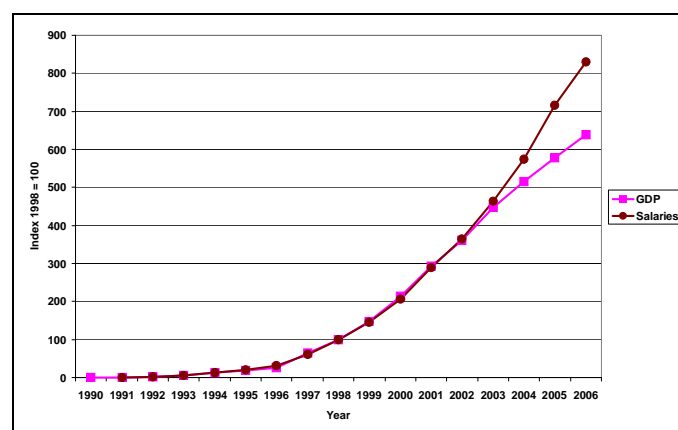

Figura 2: Dezvoltarea deflatorului PIB-ului si al Indexului salarial (1998=100)

Persoane angajate

Situatia angajarii este prezentata in urmatorul tabel. In contrast cu populatia, resursele de forta de munca au crescut din 1992. Pe de alta parte, populatia activa a scazut semnificativ in comparatie cu intreaga populatie cu o rata anuala medie de scadere de 1.7%. Acesta este si motivul pentru care rata de activitate bruta a scazut de la 50% la 41%. Rata oficiala de somaj a scazut de la 9.3% in 1992 la 4.9% in 2006, dar decalajul mare intre resursele de forta de munca si populatia activa indica faptul ca numarul de persoane fara slujba este cu mult mai mare decat cel al persoanelor inregistrate ca fiind somere.

Motivul din care cifrele INS cu privire la somaj sunt comparabil mai mici are de a face cu faptul ca se presupune ca orice persoana care are in proprietate imobiliara este capabila de a trai de pe urma acesteia - chiar daca este vorba de o suprafata mica. In Anuarul statistic, aceste persoane sunt considerate fermieri (pentru propriile nevoi personale).

Tabel 4: Evolutii pe piata romana de forta a muncii

		1992	2002	2005	2006	Rata medie anuala de crestere 1992-2006
Populatie	mii	22,811	21,833	21,659	21,610	-0.4
Fora de munca	miii	13,137	13,343	13,817	13,802	0.4
Populatia activa	mii	11,387	9,090	8,913	8,930	-1.7
Rata bruta	%	50.0	41.7	41.2	41.4	--
Someri	mii	1,165	659	460	n.a	-6.9
Rata somajului	%	9.3	6.8	4.9	n.a	--

Industriaile principale – Valoarea adaugata si productie

In statisticile romane, valoarea adaugata per categorii este impartita in 12 categorii principale care sunt prezentate in tabelul de mai jos. Datele sunt disponibile din 1998 pana in 2004. Valoarea totala adaugata a crescut in medie cu 4.5% ceea ce este putin mai mult decat PIB-ul cu 4.2% in perioada 1998 - 2004. Cea mai mare cota la valoarea totala adaugata in preturile din 1998 este realizata in sectorul industrial cu 29.0% in 2004. Cel de-al doilea sector ca marime din Romania este agricultura cu aproape 16% din valoarea adaugata din 2004. Apoi, sectoarele de tranzactii imobiliare, activitati de inchiriere si servicii furnizate in principal intreprinderilor cu 14.3%, comertul cu 13.5% si transportul si comunicatiile cu 10.6%. Constructiile era pe locul 6 in 2004 cu 6.4%. Structura valorii adaugate se poate observa in tabelul si imaginea urmatoare.

Tabel 5: Structura valorii adaugate si PIB-ul in preturi din 1998

No.	Category	1998 Mio RON	2004 Mio RON	Shares 2004 %	Average annual growth rate (1998-2004) %
1	Agriculture, hunting and silviculture	5,375.4	6,804.3	15.8	4.0
2	Fishery and pisciculture	1.9	1.8	0.0	-0.9
3	Industry	9,821.3	12,500.7	29.0	4.1
4	Construction	1,902.9	2,761.0	6.4	6.4
5	Trade	4,090.2	5,824.1	13.5	6.1
6	Hotels and restaurants	950.1	1,051.5	2.4	1.7
7	Transport storage and communications	3,552.7	4,546.8	10.6	4.2
8	Financial intermediations	662.3	972.8	2.3	6.6
9	Real estate transactions, renting, service etc.	4,245.4	6,151.3	14.3	6.4
10	Public administration and defence	1,283.4	1,592.4	3.7	3.7
11	Education	1,001.6	1,136.6	2.6	2.1
12	Health and social assistance	824.0	753.7	1.8	-1.5
13	FISIM ⁽¹⁾	-556.5	-1,034.4	-2.4	
14	Gross value added	33,154.8	43,062.7	100.0	4.5
15	Taxes on products	3,980.7	4,736.1		2.9
16	Import duties	585.9	599.8		0.4
17	Subsidies on products	-341.5	-515.0		7.1
18	Gross domestic product	37,379.8	47,883.5		4.2

(1) Financial intermediation services indirectly measured, estimated in 2004

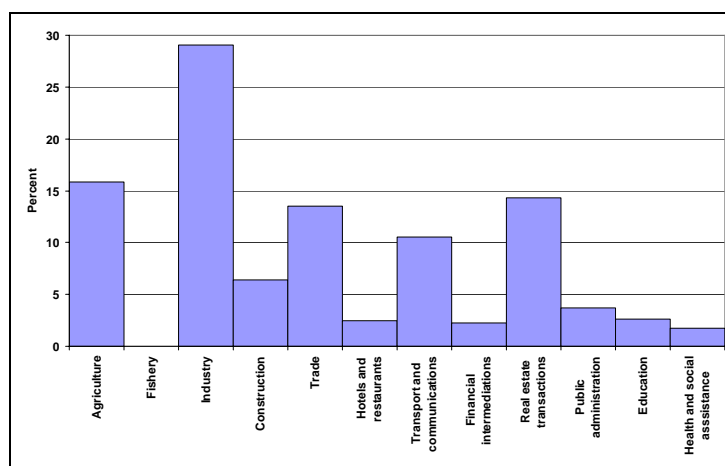

Figura 3: Structura valorii adaugate si PIB-ul in preturi din 1998

Patru sectoare au avut o puternica crestere cu peste 6% ceea ce este cu mult peste medie. Aceste sectoare sunt cel al intermediarilor financiare (6.6%), constructiile (6.6%), tranzactii imobiliare, activitati de inchiriere si de servicii furnizate in principal intreprinderilor (6.6%) si comertul (6.1%). Sub cresterea medie, sectoarele educatiei (2.1%) hoteluri si restaurante (1.7%) si sectoarele in scadere pescuit si piscicultura (-0.9%) si sanatate si asistenta sociala (-1.5%).

2. ECONOMIA IN REGIUNEA NORD VEST

Datele economice la nivel regional sunt disponibile numai in preturi actuale. Produsul Intern Brut total in Regiunea Nord Vest in preturi actuale a fost in 2004 de 30,3 miliarde RON. Acesta a reprezentat 12,3% din total PIB in anul 2004. Aceasta cota a fost aproape constanta pe perioada luata in considerare, variind intre 11,7% si 12,3%. Acest lucru poate fi vazut in imaginea de mai jos.

In ceea ce priveste rata de crestere a PIB-ului se poate presupune ca in Regiunea Nord Vest nu difera foarte mult fata de Romania in aceasta perioada, deoarece istoricul PIB-ului in preturi reale nu este publicat la nivel regional de catre INS. Previziuni ale ratelor de crestere ale PIB-ului la nivel regional si national publicate de Comisia Nationala de Prognoza se regasesc in subcapitolul 3.3.

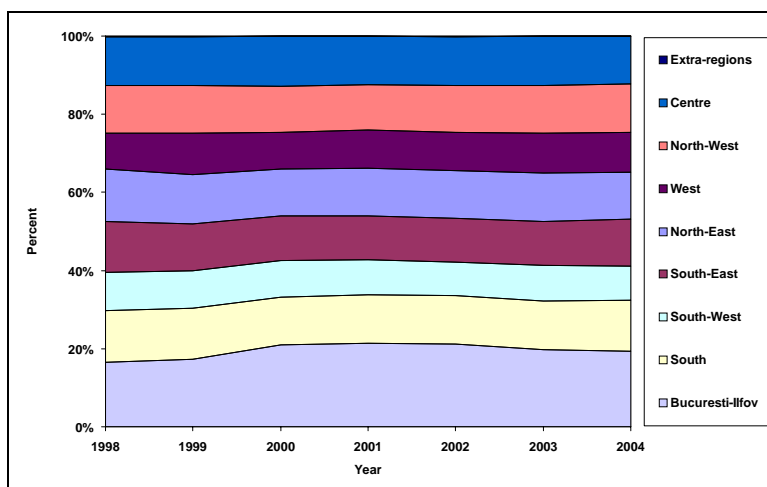

Figura 4: Distributia PIB in preturi curente pe Regiuni

Structura valorii adaugate in preturi actuale poate fi observata in tabelul si imaginea urmatoare. Graficul arata ca regiunea Centru are o pondere mai mare in agricultura, industrie, comert, imobiliare, educatie si asigurari sociale. Pondere mai mica o au sectoarele constructii, transport si comunicatii si administratie publica.

Tabel 6: Compozitia a valorii adaugate a regiunii nord vest si PIB in preturi curente

Category	North-West Region		Romania
	2004	Shares of 2004	Shares of 2004
	Mio RON	%	%
Agricultura si silvicultura	3,991.4	13.2	12.8
Piscicultura si pescuit	2.5	0.0	0.0
Industrie	7,747.1	25.6	25.2
Constructii	1,517.5	5.0	6.0
Comert	2,863.9	9.4	9.1
Industria hoteliera	450.1	1.5	1.9
Transporturi si telecomunicatii	2,767.2	9.1	9.7
Intermedieri financiare	545.3	1.8	1.9
Tranzactii imobiliare, servicii	3,865.4	12.8	12.2
Administratie publica	1,276.4	4.2	5.5
Educatie	1,171.7	3.9	2.9
Sanatate si asistenta sociala	810.9	2.7	2.1
FISIM	--	0.0	0.0
Valoare bruta adaugata	27,009.3	89.1	89.1
Taxe pe produs	3,226.5	10.6	10.8
Taxe import	200.5	0.7	0.7
Subsidii	-126.0	-0.4	-0.6
Produs intern brut	30,310.3	100.0	100.0

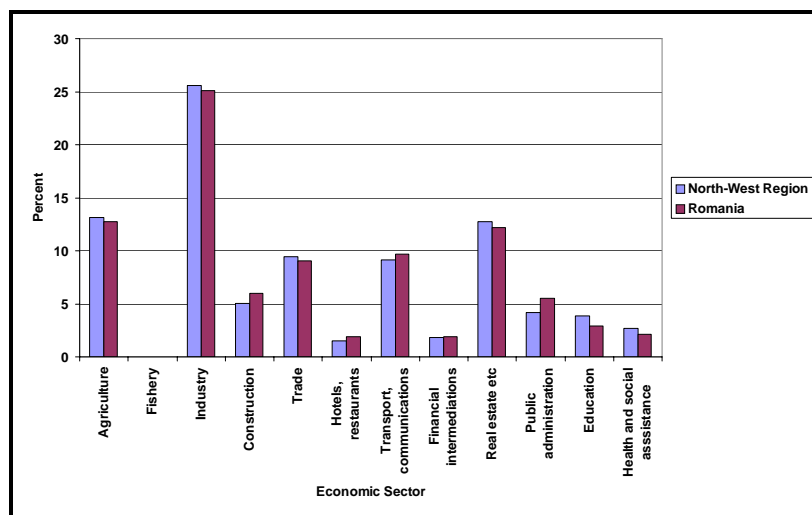

Figura 5: Distributia valorii adaugate din 2004 in preturi curente